



**EN  
OBEROENDE  
KRAFT**

Årsrapport Natur & Kulturs stiftelseverksamhet 2018

# Stiftelsen Natur & Kultur

Vi är en affärsdrivande stiftelse vars mål är att inspirera till bildning och utbildning och därigenom verka för tolerans, humanism och demokrati. Vår kärnverksamhet är förlagsverksamhet med utgivning av kvalitetslitteratur för den allmänlitterära marknaden och läromedel för såväl skola som högskola. Vi konkurrerar på marknaden som andra förlag, men vägleds av idéerna i vår stiftelseurkund. Långsiktig framgång har över tid skapat ett betydande stiftelsekapital.

Vårt överskott går dels tillbaka till förlagsverksamheten, men också till ideella ändamål via vår stiftelseverksamhet. Stiftelseverksamheten kan delas upp i tre delar: utdelning av pris, utdelning av stipendier samt fördelning av ekonomiska bidrag till organisationer som arbetar i linje med vår urkund och våra humanistiska ideal.

Under 2018 fördelades dryga 10 mkr ut via stiftelseverksamheten, det är en betydande ökning från tidigare år.

Flertalet beslut om fördelning av bidrag och utdelning av priser och stipendier fattas ytterst av Natur & Kulturs styrelse, eller särskilda kommittéer och jurygrupper tillsatta av styrelsen.

På de följande sidorna presenterar vi närmare vår stiftelseverksamhet och aktuella stödmottagare och samarbetspartners.

*Trevlig läsning// Per Almgren, vd*



# Innehåll

## Priser

Stiftelseverksamheten 2018	s. 3
Ekonomisk översikt priser, stipendier och stöd	s. 4
Natur & Kulturs kulturpris	s. 6
Natur & Kulturs debattbokspris	s. 7
Ingvar Lundbergpriset	s. 9
Natur & Kulturs populärvetenskapliga pris	s. 10

## Stipendier

Natur & Kulturs översättarpris	s. 11
Johan Hanssonstipendiet	s. 12
Natur & Kulturs litterära arbetsstipendium	s. 13
Natur & Kulturs populärvetenskapliga arb.stip.	s. 14
Cullbergstipendiet	s. 15
Natur & Kulturs särskilda stipendium	s. 16

## Stöd

Översikt stöd	s. 17
Teater Fryshuset	s. 19
Civil Rights Defenders/ #Vimåsteprata	s. 20
Fanzingo	s. 21
Diakonia/ VoxUkraine	s. 22
Förenade förorter- Orten bästa poet	s. 23
Vetenskapsfestivalen/ TRIS	s. 24
Hello World!	s. 25
Segerstedtinstitutet/ Stiftelsen Expo	s. 26
Raoul Wallenberg Academy/ Svenska PEN	s. 27
Helamalmö	s. 28
Nathatsgranskaren/ Gapminder	s. 29
Tjejer i förening	s. 30
SSE Literary Agenda/ Prix Voltair	s. 31
Kommunikation	s. 32

# Stiftelseverksamheten 2018

Verksamheten växer och utvecklas. Våra pristagare uppmärksammas i olika sammanhang. Många stipendiater har fått en möjlighet till arbetsro och att fördjupa sina litterära verk så att de når litterära framgångar och utmärkelser. Och de organisationer som vi samarbetar med utvecklar sin verksamhet. Tillsammans blir vi många som verkar vi för tolerans, humanism och demokrati i vårt samhälle.

Under 2018 fick vi in 577 ansökningar till våra arbetsstipendier. Eftersom intresset är stort utökade vi antalet litterära arbetsstipendier med ytterligare tre så att vi 2018 delar ut tolv litterära- och fyra populärvetenskapliga arbetsstipendier på vardera 100 000 kr. För att underlätta hanteringen för alla som ansöker, för nomineringskommittéerna och för jurygrupperna upphandlade vi ett nytt digitalt ansökningssystem, Apply.

Under 2018 fick vår hemsida nok.se ett tydligare utseende och i tillägg till detta en ny modernare teknik som ökar tillgängligheten. Vår syfte är att vara transparenta med vår verksamhet och kommunicera vad vi gör.

Den här årsrapporten presenterar i sammanfattning de olika aktiviteter och samarbeten vi har inom ramen för stiftelseverksamheten. Vi kan konstatera att Natur & Kultur har gjort skillnad och nytta under året, och att vi bidragit med de värden vi föresatt oss att göra.

*Karin Tengby, projektledare för stiftelseverksamheten*



# 10 581 000 kr fördelades på priser, stipendier och stöd 2018

## Priser

Natur & Kulturs Kulturpris	300 000 kr
Debattbokspriset	250 000 kr
Populärvetenskapligt pris	100 000 kr
Ingvar Lundbergpriset	100 000 kr
Natur & Kulturs översättarpris	80 000 kr
	-----
	<b>830 000 kr</b>

## Stipendier

Johan Hansson-stipendiet	80 000 kr
Litterära arbetsstipendier	1 200 000 kr
Populärvetenskapliga arbetsstipendier	400 000 kr
Cullbergstipendiet	130 000 kr
Särskilda stipendier	900 000 kr
	-----
	<b>2 710 000 kr</b>

## Ekonomiska stöd\*

VoxUkraine  
Expo  
Fanzingo  
Raoul Wallenberg Academy  
Gapminder  
Ortens bästa poet  
Teater Fryshuset  
Svenska PEN  
SSE Literary Agenda  
Segerstedtstitutet  
Helamalmö  
Tjejer i förening  
TRIS  
Hello World!  
Diakonia/ Tamerinstitutet  
Civil Rights Defenders  
Vetenskapsfestivalen  
#Vimåsteprata  
Näthatsgranskaren

-----  
**7 041 000 kr**



**Stiftelsen Natur & Kultur  
fördelade 3 540 000 kr i pris  
och stipendier 2018.**



# KULTURPRISET

NATUR & KULTUR

Natur & Kulturs kulturpris är vårt största och mest anrika pris. Det delas ut årligen sedan 1974 och ges till en eller flera personer som har gjort en väsentlig insats inom kulturområdet. Prissumman är 300 000 kr.

## Ola Larsmo

författare och litteraturkritiker

Juryns motivering:

*Ola Larsmo har i sitt författarskap undersökt blinda fläckar i den svenska självbilden, som rasism och fascism, och den svält som tvingat massorna ut i strejk eller över havet till ett annat land, men också utsatta grupper som prostituerade i 1800-talets Sverige. Med stor stilistisk säkerhet och en aldrig sviktande solidaritet med de utstötta och bortjagade har han skrivit fram en medvetenhet om vilka*



# DEBATTBOKSPRISET

NATUR & KULTUR

Natur & Kulturs debattbokspris är Sveriges största. Det tilldelas årligen författare till en svensk fackbok som har bidragit till att fördjupa samhällsdebatten. Priset delas ut under Almedalsveckan i Visby och prissumman är 250 000 kr.



## Åsa Erlandsson

journalist och redaktör

Juryns motivering:

*Åsa Erlandsson tilldelas Natur & och Kulturs debattbokspris 2018 för att hon med "Det som aldrig fick ske" ger oss berättelsen om hur ensamhet, psykisk ohälsa och socialt utanförskap, i kombination med en normaliserad främlingsfientlighet, formade gärningsmannen bakom skolattentatet i Trollhättan. Erlandssons uthålliga research och intervjuer både fördjupar och problematiserar bilden av attentatet – liksom av hur myndigheter och media hanterade det.*





# Debatt i Almedalen

Prisutdelningen hölls i Krukmakarens hus i Visby under Almedalsveckan. I samband med prisutdelningen arrangeras ett seminarium som handlade om hur vi kan förhindra nya attentat av ensamagerande våldsmän.

Medverkande:

- Åsne Seierstad, journalist och författare till *En av oss* om Anders Behring Breivik
- Per Bergman, Stockholmspolisen, hotbedömning av ensamagerande gärningspersoner
- Åsa Erlandsson, journalist, författare och pristagare
- Milan Obaidi, forskare vid institutionen för psykologi Uppsala universitet
- Karin Olsson, moderator, kulturchef på Expressen




**Döda, ge upp livet och bli kändis!**  
Vår tids massmördare formas i isolering och utanförskap. Vad har vi lärt oss och vad kan vi göra för att förhindra nya attentat som de på Kronans skola i Trollhättan, på Utöya och på Drottninggatan?

Enligt forskare är det så många psykologiska processer som kan leda till extremt våld, såväl där främmande grupper ses som ett hot. Inomre: Soprar, möjligheten till sammanhang och sig stark. Värdstörrens utlösas både genom otillräcklig utbildning och försvagad förmåga att hantera stress. Hur kan vi bygga ut och förbättra utbildningen av framtida arbetsgivare? Vem är ansvarig?

**Prisutdelning och debatt**  
Onsdag 4 juli kl 13.00-13.50  
Krukmakarens hus, Mellanåter 21

**Möckverkande:**  
Åsa Erlandsson, mottagare av Natur & Kulturs debattbokspris 2015 för ockersamtidigt utgivet bok: *Skolekterator i Trollhättan*  
Åsne Seierstad, journalist och författare till *En av oss* om Anders Behring Breivik  
Per Bergman, Polisen, hotbedömning av ensamagerande gärningspersoner  
Milan Obaidi, forskare vid institutionen för psykologi Uppsala universitet  
Karin Olsson, moderator, kulturchef på Expressen

Åsa Erlandsson tilldelas Natur & Kulturs debattbokspris 2016 för utgivna boken *En av oss*. Boken som är en psykologisk och socialt utvärderad studie i korrelation mellan sociala faktorer och förtroendet för myndigheterna. Boken är en viktig bidrag till kunskapen om terrorism och inslag i förhållanden som både förklarar och förklarar bilden av attentatet i Oslo som har präglat den svenska och nordiska samhällsdebatten. Prisutdelningen är 250 000 kr.  
[nok.se/almedalen](http://nok.se/almedalen)

© Natur & Kultur. All rights reserved. Detta är en oberoende kraft. För mer information om Natur & Kultur, kontakta oss på telefon 08-700 00 00 eller på webben [natur-och-kultur.se](http://natur-och-kultur.se).



Foto: Kalle Melander



# INGVAR LUNDBERG PRISET

NATUR & KULTUR

Ingvar Lundbergpriset tilldelas en person som har gjort avgörande insatser inom forskning eller utbildning för att främja kunskap om läs- och skrivinlärning. Prissumman är 100 000 kr och delas ut på Natur & Kulturs Läs- och skrivkonferens i Stockholm.

## **Anne-Marie Körling**

lärare och läsinspiratör

Juryns motivering:

*Anne-Marie Körling tilldelas Ingvar Lundbergpriset 2018 för sitt mångsidiga och outtröttliga arbete att motivera barn och unga att läsa. Med vidsyn, beläsenhet och djup förståelse för barns behov och möjligheter inspirerar hon lärare att hitta nya vägar att väcka elevers läslust - och föräldrar att växa som förebilder. Hon möter det enskilda barnet med samma engagemang som hon når ut till en bred publik via sina böcker, föreläsningar, radioprogram, sin blogg och som Läsambassadör. Anne-Marie Körling gör läsning till en lustfylld, gemensam angelägenhet.*



## POPULÄRVETENSKAPS PRISET NATUR & KULTUR

Natur & Kulturs populärvetenskapliga pris delades ut för andra gången och tilldelas personer som på ett kreativt sätt sprider aktuell forskning till allmänheten. Prissumman är 100 000 kr.

### **Maria Gunther**

vetenskapsredaktör på Dagens Nyheter

Juryns motivering:

*Med en sällsynt känsla för både gravitationsvågor och osynlighetsmantlar väcker årets pristagare intresset för forskning hos en allt bredare läsekrets. Maria Gunther vaskar snabbt fram guldskörden i den strida strömmen av vetenskapsnyheter, och sållar skoningslöst bort det som inte håller måttet.*

Efter prisutdelningen på Vetenskapsfestivalen i Göteborg hölls ett publikt samtal om hur populärkultur och genikamp kan väcka intresset för forskning utan att tappa bort det som är värt att veta.

Medverkande:

Maria Gunther

Armita Golkar, doktor i psykologi

Andrev Walden, journalist och krönikör

Patrik Hadenius, moderator



# Natur & Kulturs översättarpris

Natur och Kulturs översättarpris instiftades 1985 och avser att belöna personer som har gjort förtjänstfulla översättningar till eller från svenska språket. Priset delas ut genom Svenska Akademien till två personer som vardera får 40 000 kronor.

Pristagare 2018 är **Lena E. Heyman och Johanne Lykke Holm.**

**Lena E. Heyman** är född 1944 och är verksam som översättare från engelska och spanska till svenska. Hon har bland annat översatt den chilenske författaren Roberto Bolaño (sex romaner och två novellsamlingar) och den spanske författaren Javier Marías (bland annat trilogin *Ditt ansikte i morgon*). Lena E. Heyman tilldelades år 2011 utmärkelsen Årets översättning av översättarsektionen inom Sveriges författarförbund, för Roberto Bolaños roman *2666* och hon har även tagit emot Samfundet de nios översättarpris.

**Johanne Lykke Holm** är född 1987 och utbildad i Litterär gestaltning på Valand, Göteborgs universitet och är bosatt i Köpenhamn. Hon är översättare från danska till svenska och debuterade som författare 2017. Johanne Lykke Holm har bland annat översatt de danska författarna Josefine Klougart och Yahya Hassan. För översättningen av *En av oss* av Josefine Klougart tilldelades hon ett hedersnämmande 2014 av Sveriges författarförbund.



# Johan Hanssonstipendiet

Natur & Kulturs författare som nått den ärofulla nomineringen till Augustpriset tilldelas Johan Hanssonstipendiet på 20 000 kronor.

2018 tilldelades stipendiet:

**Anders Holmer**, *Regn*

**Martin Gelin** och **Karin Pettersson**, *Internet är trasigt*

**Sami Said**, *Människan är den vackraste staden*

**Jessica Bab Bonde** och **Peter Bergting**, *Vi kommer snart hem igen*





NATUR & KULTURS  
**ARBETSSTIPENDIUM  
LITTERATUR**

Natur & Kulturs litterära arbetsstipendium premierar kvalificerat litterärt arbete inom sakprosa eller skönlitteratur. Stiftelsens stipendiekommitté utdelar efter granskning av ansökningarna tolv arbetsstipendier, en ökning med tre från tidigare år. Stipendierna är på 100 000 kr vardera och delas ut under tidig höst.



**Anders Rydell** skriver en bok om staden Palmyra i Syrien.

**Elisabeth Åsbrink** skriver på en familjehistoria.

**Johan Hilton** ska undersöka vad masskjutningen på gayklubben Pulse 2016 har fått för sociala och politiska konsekvenser.

**Johanna Melén** ska skriva en personlig berättelse om när Putin kom till makten.

**Kaj Schuelers** skriver om sin mor som kom med barntransport till Sverige 1939 och blev ung pionjär på en kibbutz utanför Falun.

**Karin Milles** skriver en biografi om Sophie Sager, en av Sveriges första feminister.

**Karolina Ramqvist** skriver en essäroman om en nutida författares arbete med 1500-talets franska renässanslitteratur.

**Kayo Mpoyi** ska skriva en bok med arbetsnamnet *Barn av Kongo*.

**Martin Schibbye** ska skriva en reportagebok om Eritrea, fredsprocessen och den svenska samvetsfången Dawit Isaak.

**Patrik Lundberg** skriver om fenomenet "child laundering" – barntvätt – inom internationell adoption.

**Stina Jofs** ska skriva en bok om is.

**Tobias Andersson Åkerblom** gör en reportagebok om Kinas växande ekonomiska och politiska inflytande i Sverige.



NATUR & KULTURS

## ARBETSSTIPENDIUM POPULÄRVETENSKAP



Natur & Kulturs populärvetenskapliga stipendium delas ut för tredje gången. Projekten ska vända sig till allmänheten för att förmedla vetenskapliga rön och bidra till samtal och spridning av forskning. Fyra stipendier om 100 000 kr delas ut under tidig höst.

**Lena Lind Palicki** är doktor i svenska språket och arbetar som universitetslektor vid Stockholms universitet. I en bok om inkluderande språk ska hon ge verktyg att använda språket på ett sätt som motverkar diskriminering och stereotypisering.

**Björn Hedensjö** är journalist, författare och psykolog med stor erfarenhet i det digitala inom journalistik och populärvetenskap. Han ska göra poddserien Skärmtid, där frågan om barn och ny teknik ska avhandlas på ett fördjupande sätt.

**Gustav Nilsson** är medicine doktor och forskare i neurovetenskap vid Karolinska institutet och Stockholms universitet. Han ska skriva en bok om den så kallade replikeringskrisen inom vetenskapen, i synnerhet i forskningen om människor där forskningsfynden inte kunnat upprepas.

**Ulrika Björkstén** är vetenskapsjournalist och filosofie doktor i fysikalisk kemi samt chef för Vetenskapsradion, SR. Hon kommer under kommande läsår att vara Visiting Fellow på Clare Hall vid universitetet i Cambridge, där hon ska studera kartläggningen av den mänskliga arvmassan samt dess medicinska, sociala och etiska konsekvenser. I bokform kommer hon därefter att både beskriva och problematisera den snabba utvecklingen.



## NATUR & KULTURS **CULLBERG STIPENDIUM**

Cullbergstipendiet är ett resestipendium som är instiftat av Johan Cullberg, författare och professor i psykiatri. Stipendiet delas ut i samarbete med Svenska Psykiatriska Föreningen och ska stimulera till fördjupat kliniskt tänkande med inriktning på vuxenpsykiatri, rättspsykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri.

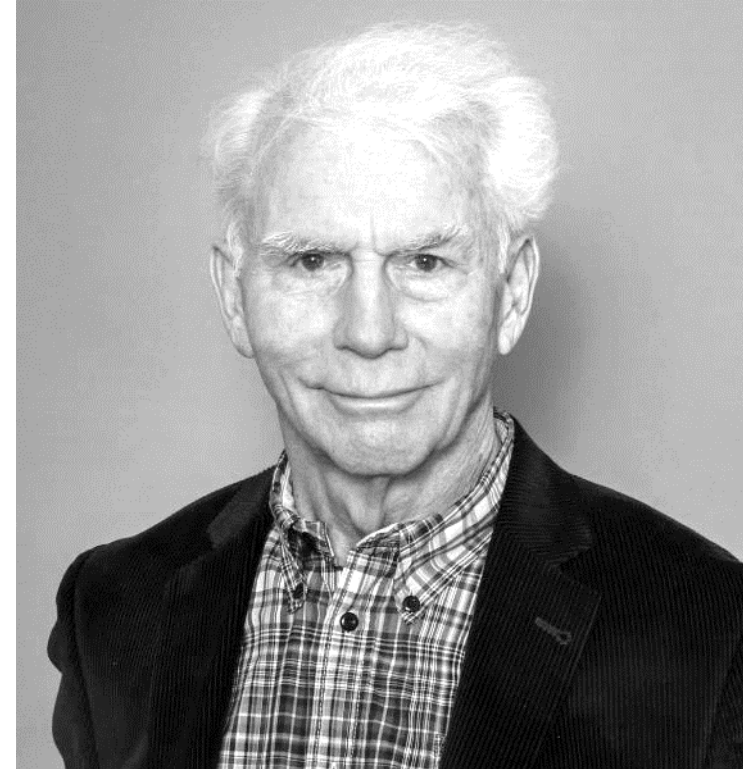
Psykiatriska verksamheter i Norge, Senegal, Argentina, Brasilien och Uruguay kommer att besökas av sex läkare som är årets mottagare av Natur & Kulturs Cullbergstipendium. Stipendiet delas ut för tionde året och stipendiaterna delar på 130 000 kronor.

**Carlos J Gutiérrez** (5), psykiater på Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg, ska vid det psykiatriska sjukhuset Centre de Santé Mentale Dalal Xel i Fatick, Senegal, studera den kliniska vardagen, strategier och metoder i den kulturella kontext som råder där.

**Gustav Wingquist** (1) och **Fredrik Wikström** (3), båda ST-läkare vid Psykiatri Sydväst i Stockholm, ska vid den affektiva kliniken vid Instituto de Psiquiatria, Universidade de Sao Paulo, Brasilien, studera hur man tillämpar kunskaper kring affektiva sjukdomar i Brasilien.

**Maria la Greca** (6) och **Lena Nylander** (4), båda överläkare inom vuxenpsykiatri i Lund, ska resa till Buenos Aires, Argentina, och Montevideo, Uruguay. De ska där besöka såväl vuxenpsykiatriska som barn- och ungdomspsykiatriska verksamheter, universitet samt en anhörigförening, för ömsesidigt kunskapsutbyte.

**Anna Serafin** (2), överläkare vid psykiatriska mottagningen för unga vuxna, Universitetssjukhuset i Örebro, ska besöka Stavanger Universitetssykehus, Norge, för att studera hur man arbetar med TIPS-modellen för tidig intervention vid psykos hos unga vuxna.







NATUR & KULTURS  
**SÄRSKILDA  
STIPENDIUM**

Natur & Kulturs särskilda stipendium går till personer som utmärker sig särskilt inom litteraturen i Sverige och ges för uppmuntran till fortsatt kvalificerat litterärt arbete. 100 000 kr per stipendiat delas ut av stipendiekommittén i december varje år.



**Torbjörn Flygt** debuterade som skönlitterär författare 1995 och skriver även dramatik, tidningsreportage och litteraturkritik.

**Tua Forsström** är en av Nordens främsta poeter. Hennes böcker har översatts till en mängd olika språk.

**Jonas Gren** är poet och mångsysslare inom kultur, litteratur och journalistik.

**Per Gustavsson** har sedan debuten 1995 gjort en stor mängd bilderböcker till både andras och egna texter. Han har även bidragit med illustrationer till bokomslag, läromedel, tidningar och serier.

**Suzanne Ibrahim** är en välkänd syrisk poet, författare och journalist som för närvarande är bosatt i Östersund som fristadsförfattare.

**Mara Lee** är författare och översättare. 2014 disputerade hon i ämnet litterär gestaltning vid Göteborgs universitet.

**Andrea Lundgren** roman-debuterade 2010 och har på kort tid etablerat sig som en av de mest särpräglade och intressanta författarna av i dag.

**Steve Sem-Sandberg** har ett långt och uppmärksammat författarskap bakom sig.

**Emi-Simone Zawall** är essäist, översättare, litteraturkritiker och redaktör för tidskriften Essä.

**Stiftelsen Natur & Kultur  
fördelade 7 059 000 kr i stöd 2018**

# Stiftelsens stöd 2018

Stiftelsen Natur & Kultur ger bidrag genom tre olika former: stipendier, pris och stöd. 2018 fördelades **7 059 000 kr** i stöd till organisationer, en ökning med drygt 3 miljoner från 2017.

## Med stöden vill vi:

- möjliggöra spridning av bildning och utbildning, även för dem som har långt till boken
- motverka totalitära krafter och ge stöd till organisationer som verkar för demokrati
- ge stöd till akademien och tillgängliggöra forskning

<b>Civil Rights Defenders</b>	<b>s. 20</b>
<b>Diakonia/ Tamerinstitutet</b>	<b>s. 22</b>
<b>Expo</b>	<b>s. 26</b>
<b>Fanzingo</b>	<b>s. 21</b>
<b>Förenade förorter</b>	<b>s. 23</b>
<b>Gapminder</b>	<b>s. 29</b>
<b>Helamalmö</b>	<b>s. 28</b>
<b>Hello World!</b>	<b>s. 25</b>
<b>Näthatsgranskaren</b>	<b>s. 29</b>
<b>Raoul Wallenberg Academy</b>	<b>s. 27</b>
<b>Segerstedtinstitutet</b>	<b>s. 26</b>
<b>SSE Literary Agenda</b>	<b>s. 31</b>
<b>Svenska PEN</b>	<b>s. 27</b>
<b>Teater Fryshuset</b>	<b>s. 19</b>
<b>Tjejer i förening</b>	<b>s. 30</b>
<b>TRIS</b>	<b>s. 24</b>
<b>Vetenskapsfestivalen</b>	<b>s. 24</b>
<b>#Vimåsteprata</b>	<b>s. 20</b>
<b>VoxUkraine</b>	<b>s. 22</b>

# Teater Fryshuset



Föreställningen *Klipp han*, om dödsjutningar i förorten, hade premiär på Dramaten i november 2017. Den sätts upp i mars 2019 med ny ensemble på Folkteatern i Göteborg.

Stiftelsen har ett långt samarbete med Teater Fryshuset, ett stöd som ger dem en konstnärlig frihet i arbetet med att göra vittnesmålsteater genom dokumentära processer från socioekonomiskt utsatta miljöer i Sverige.

*Bye Bye Bror* är en ny uppsättning som arbetas fram under 2018 och 2019. Efter år av eskalerande våld, skjutningar och mord i kriminella miljöer är det många som vill hoppa av den kriminella banan och bort från gängen. Men det är en lång process som i många fall kräver att man på nytt lär sig vad det innebär att tillhöra samhället. Bakom statistiken finns en gemensam nämnare: **de är alla män**. *Bye bye Bror* är en dokumentär teaterföreställning med inslag av dans baserad på intervjuer med män som är i process att lämna kriminalitet och gängliv. Hur går det till, vem blir man sen och vad har manligheten för roll i det hela?

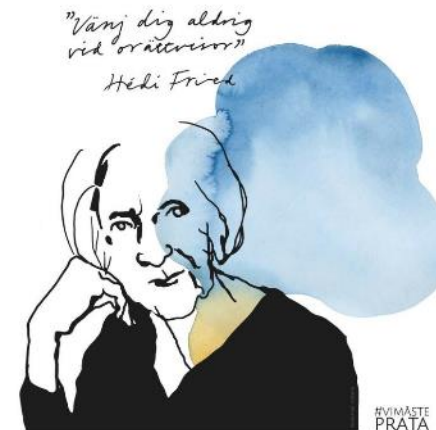
Föreställningen kommer att turnera under våren 2020 i samarbete med Riksteatern. Teater Fryshusets process fram till föreställningen följs av journalister på Sveriges Radio som kommer att skildra arbetet i 4-6 avsnitt i *Tendens* i slutet av 2019.

Teater Fryshuset turnerar i hela Sverige och spelar cirka 80 föreställningar per år och når då en publik på nära 15 000 personer.

# #Vimåsteprata



WE EMPOWER PEOPLE

 SVERIGES FOLKHÖGSKOLOR

Civil Rights Defenders driver globala program som möjliggör snabbt agerande när människorättsförsvarare världen över utsätts för risk.

Stiftelsen ger stöd till Civil Rights Defenders för en studie som ska identifiera behov av och möjliga insatser för att främja, stärka och skydda det demokratiska samtalet i Sverige. Studien kommer att bygga på vittnesmål som samlas in av frilansande journalister och samhällsdebattörer som hotats på olika sätt. Resultat av studien kommer att presenteras inför regeringskansliet och i ett publikt arrangemang under våren 2019.

Demokratiinitiativet #Vimåsteprata drivs av Studieförbunden och Sveriges folkhögskolor med syfte att uppmärksamma folkbildningens funktion som demokratibygare.

Initiativtagare till projektet är bland andra Hédi Fried och Sverker Sörlin. Antologin *Handbok för demokrater* är en central del i projektet som erbjuder möten med 120 demokratitalare. Stiftelsen Natur & Kultur gav ett stöd till 13 författare att engageras som demokratitalare på olika platser i Sverige.



# FANZINGO



Fanzingo är ett mediehus med ett produktionsbolag, redaktioner, pedagogisk verksamhet och projekt som sprider nya röster och perspektiv. Fanzingo är, och vill vara en lokal, regional, nationell och internationell hub för:

- Unga och andra underrepresenterade grupper som vill producera media och bidra till en bredare bild av samtiden.
- Företag och organisationer som vill ha hjälp att producera content som kommunicerar med unga genom att arbeta tillsammans med målgruppen.
- En mediebransch som har behov av kunskap om och kontaktyta med underrepresenterade grupper.

Natur & Kultur ger ett allmänt stöd till verksamheten som har expanderat under 2018. Den huvudsakliga verksamheten ligger i Alby, Botkyrka Kommun.

## Fanzingo i siffror 2018

Fanzingo har nu **11 018** följare på sociala medier

Fanzingo stod för **4500** deltagarmöten

**2018** startade Fanzingo upp ett medielabb i Haparanda

Radio Totalnormal har fyllt **10 år** och haft **47** sändningar

Fanzingos verksamhet har producerat ca **300** produktioner av och med målgruppen i form av filmer, poddar, artiklar, videos och radioprogram

**TVÅ** nya poddar har producerats och lanserats; Tabupodden & Flyktpodden

**TRE** nya hemsidor har lanserats

**252 000** har nåtts av Sveriges Rösters videoinlägg på Facebook

**32 000** nåddes av Fanzingos film om ensamkommande Sara och den fick

**124** delningar på Facebook

**17 900** nåddes av trailern med Sveriges Rösters programledare från Malmö

# Diakonia/ Tamerinstitutet

Under 2018 har Natur och Kulturs stöd bidragit till att utveckla pedagogiska litteraturupplevelser för barn.

Tamerinstitutet arbetar med läsupplevelser för barn i Mellanöstern, en region som är mycket svår att arbeta i. Deras arbete är välkänt och 2009 tilldelades de Almapriset för sina insatser.

Genom Diakonia samarbetar vi med Tamerinstitutet för uppbyggnad av och utbildning för en webbplattform som ger pedagogiska verktyg att arbeta med läsprojekt för barn.

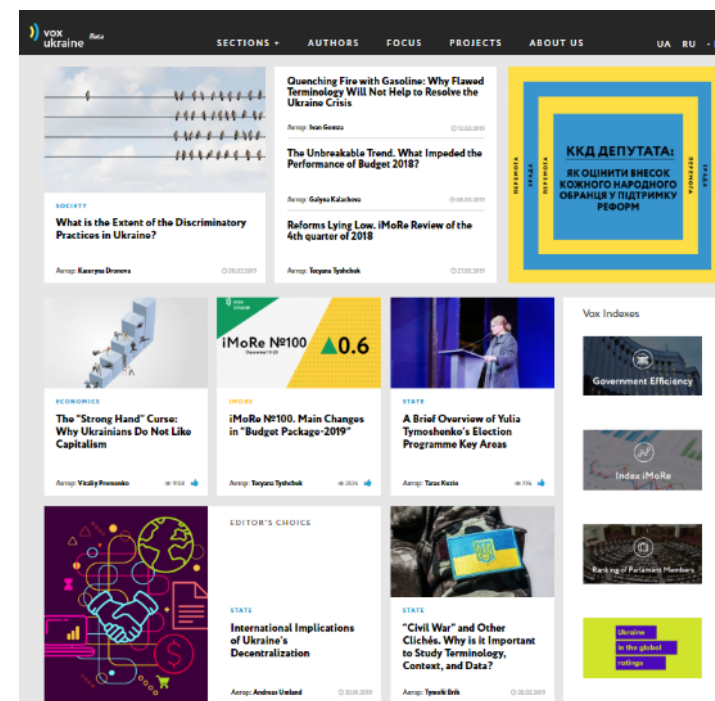
Stödet är treårigt och avslutas under 2019.



# VoxUkraine



En oberoende kraft



Stöd till webbforum och internationellt nätverk som ökar utbildningsnivån och belyser ekonomiska frågor i Ukraina för att motverka korruption och politisk propaganda.

Stödet är treårigt och avslutas efter 2019. Stödet ges direkt till VoxUkraine med rådgivning av Stockholm Institute of Transition Economics på Handelshögskolan i Stockholm (SITE). SITE bedömer VoxUkraine som en viktig aktör för transparens i Ukraina.

# Förenade förorter

Ortens bästa poet är en tävling i poetry slam med deltävlingar i olika förorter i Sverige

Antalet deltävlingar ökade under 2018 och för hälften av arrangemangen var intresset så stort att alla inte kunde släppas in. Fullsatt var även finalen i Ungdomens hus i Rinkeby.

Att Ortens bästa poet har blivit mycket populärt innebär också säkerhetsrisker och ökade kostnader. Organisationen tog därför beslutet att inte arrangera finalen 2019 i Stockholm, utan istället koncentrera sig på att utveckla konceptet runt om i landet och etablera närmare kontakt med lokala samarbetsparter.

Mediernas intresse blev ännu större efter att arrangörerna meddelat detta. Årets vinnare har fått mycket uppmärksamhet och flera finansierare har visat intresse.

Natur & Kulturs stöd till Ortens bästa poet 2018 inledde ett treårigt samarbete.

## 2018 års Bernspris från Svenska PEN tilldelas Förenade Förorter

”Bernspriset delas varje år ut till någon eller några som lämnat ett värdefullt bidrag till skildringen av Stockholms kultur och natur, dess institutioner och dess utveckling eller Stockholmslivet i andra former. Få har på senare år lika kraftfullt bidragit till detta som Förenade Förorter. Genom att öppna en arena för poeter som skildrar livet i förorten har de gett ett avgörande bidrag till bilden av det moderna Stockholm.”



### 86. FARHIYA FEYSAL, 19

Poet

Vann "Ortens bästa poet" med sin dikt "Osäker grabb". Farhiya Feysal från Ryd i Linköping blev den sista poeten att prisas i tävlingen som snabbt blivit en folkrörelse. Efter att ha kämpat i motvind sedan 2015 förklarade arrangerade Förenade förorter att varken pengarna eller stödet från samhället var tillräckliga för att fortsätta.

Vinnaren i Ortens bästa poet 2018, **Farhiya Feysal** från Linköping, placerade sig på Expressens lista över de 100 viktigaste kvinnorna i landet. Hon uppträdde bland annat live på P3 Guld-galan i SVT och inför hundratals demonstranter mot läktarvåldet i Kungsträdgården.



# Vetenskapsfestivalen



Vetenskapsfestivalens skolprogram ger elever och lärare i förskolan och grundskolan möjlighet att under två veckor delta i en mängd olika kreativa aktiviteter inom tvärvetenskap. Dessutom sjuder staden av aktiviteter som är gratis för alla som är intresserade.

Vi ger ekonomiskt stöd till Vetenskapsfestivalen i Göteborg där vi även delar ut Natur & Kulturs populärvetenskapliga pris och arrangerar en debatt.

# Tjejers rätt i samhället, TRIS



TRIS är en ideell förening som arbetar mot hedersrelaterat våld och förtryck.

TRIS arbetar både akut och förebyggande med bland annat läxhjälp, sportaktiviteter och samtalsterapi och har ett skyddat boende för individer som lever i hederskontext.

Stiftelsen ger stöd till kulturaktiviteter för ungdomar och under 2018 har olika kulturformer introducerats med särskilt fokus på kultur i Uppsala län.

2018 är andra året av ett treårigt samarbete.

*”Jag känner mig alltid så stressad här i Sverige. Men att få arbeta med händerna i lera och skulptera får mig att känna mig lugn.”*

Hello World! utsågs till Årets boostare 2018 av Stockholms handelskammare – för att de gör huvudstadsregionen roligare, mer innovativ, inkluderande och utåtriktad.

# Hello World!

Den ideella föreningen Hello World! arrangerar läger under sommarlovet och en mängd träffar, meetups, under året.

Stiftelsen Natur och Kultur gav i år 20 unga personer var sitt stipendium för att delta i sommarläger och meetups under året. Genom våra stipendier vill vi bidra till en ökad mångfald inom IKT-branschen och ge alla en möjlighet att medverka, även om man inte själv kan betala för lägret.

Stödet 2018 var första året av ett treårigt samarbete.

Hello World! startade sin verksamhet 2015 och växer stadigt:

# Medlemmar	383	2 967	8 497	>12 000
# Digitala stjärnor*	-	416	2 055	~4 200

Hade jag inte kommit till lägret hade jag bara suttit hemma hela sommaren. Jag har aldrig varit på läger innan.



Angeliki, 13, var en av de 20 som fick stipendium genom Natur & Kultur 2018.

# Segerstedtinstitutet



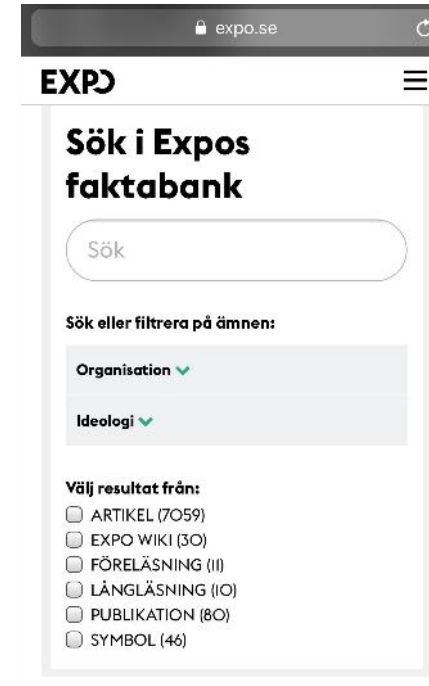
Vad vet vi om elevers kunskapsutveckling och politiska attityder vid studieresor till Förintelsens minnesplatser? Blir förståelsen djupare? Vilka metoder för lärande används? Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet ska forska om detta och stiftelsen Natur & Kultur ger stöd till forskningen under fyra år. Projektet leds av doktoranden Ola Flenegård. Hans förstudie *Besöksmål Auschwitz* samfinansierades med Forum för levande historia.

År 2017 besökte drygt 44 000 svenskar Auschwitz. Det är det största antalet någonsin under ett år och många av besökarna var skolelever.

# Stiftelsen EXPO



En oberoende kraft



Stiftelsen Expo utmanar intoleransen genom granskning och förebyggande arbete i form av utbildning.

Hotet mot demokratin ökar, och på flera platser i världen etablerar sig populistiska partier. Stiftelsen Expo utmanar intoleransen genom journalistisk granskning och förebyggande arbete i form av utbildning i såväl skolan som förenings- och näringsliv. Stiftelsens stöd går 2018 till att bygga upp, uppdatera och sprida Expos nya kunskapsbank Expo Fakta.

# Raoul Wallenberg Academy



Vi ger stöd till Raoul Wallenberg Academys pedagogiska program Kubprogrammet, som främjar lärande om demokrati och alla människors lika värde för gymnasieelever.

Kubprogrammet består av 30 svarta kuber i stål, en för varje paragraf i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Arbetet avslutas i samband med Raoul Wallenbergs dag då alla kuber samlas i en offentlig utställning i Stockholm.

2018 var det andra året av tre som Natur & Kultur gav Raoul Wallenbergs Academy ekonomiskt stöd. Vårt stöd ska gå till att subventionera skolornas avgift för programmet. Målet är att utöka med ytterligare 10 kuber och medverkande skolor under nästa läsår.

# Svenska PEN



På många håll i världen är yttrandefriheten satt under hård press. Svenska PEN:s uppdrag att försvara det fria ordet och ge stöd till hotade. När författare fängslas, torteras, hotas eller dödas på grund av sitt skrivande eller för att de utövar sin yttrandefrihet slår PEN larm.

Svenska PEN uppvaktar beslutsfattare, ambassader och regeringsföreträdare, till stöd för förföljda författare. Organisationen bistår även författare och journalister som på grund av sitt arbete i hemlandet har tvingats söka asyl i Sverige. Genom brevskrivning, opinionsbildande och manifestationer bedriver de internationella kampanjer till stöd för hotade författare.

Stiftelsen Natur & Kultur ger ett treårigt verksamhetsstöd till Svenska PEN. Ett syftet med samarbetet är att göra Svenska PEN till en starkare aktör i Sverige. Samarbetet inleddes 2018.

# Helamalmö

Den ideella föreningen Helamalmö arbetar för att fler barn och unga ska få en meningsfull fritid.

Helamalmö bedriver bland annat ett ledarskapsprogram för unga. På fem mötesplatser i socialt utsatta områden i Malmö erbjuder de en meningsfull fritid och vuxna som ser de unga.

Natur & Kulturs stöd till Helamalmö går främst till den nystartade verksamheten i Nydala.

På Mötesplats Helamalmö i Nydala, som är ettusen kvadratmeter och består av sexton rum, erbjuds bland annat dans, läsläsning, frukost, gaming, musikskapande och en mängd andra fritidsaktiviteter. Genom samarbete med Malmö stadsbibliotek finns ett bibliotek i lokalen och ett samarbete med Universitetet erbjuder öppna föreläsningar.

Stödet är treårigt och inleddes hösten 2018.



# Näthatsgranskaren



Sverige har ett allt mer öppet samhälle, men även ett hårdnande samhällsklimat, framför allt på sociala medier där rasism, främlingsfientlighet och hatbrott ökar. Ytterst utgör rasism ett hot mot hela den värdegrund som demokratin vilar på. Näthatsgranskaren ger rådgivning och praktisk hjälp vid hatbrott och hets mot folkgrupp på nätet.

Näthatsgranskaren är en ideell förening och den största delen av arbetet görs på ideell basis av ett 10-tal aktiva medlemmar. I föreningen finns bred erfarenhet både från rättsväsendet och IT.

# Gapminder



Gapminder visar oss en faktabaserad världsbild genom praktiska verktyg. En uppgift som är otroligt viktig i en värld med alternativa fakta och propaganda som enkelt sprids i medier och sociala medier.

Stiftelsen Natur & Kultur ger stöd till Gapminders arbete med att ge lärare grunden för en faktabaserad världsbild genom praktiska verktyg i undervisningen.

Målet för läsåret 2018/2019 är att ge workshops och utbilda cirka 3000 lärare så att de i sin tur kan ge elever och studenter en faktabaserad världsbild. 2018 var andra årets i ett treårigt samarbete.



## Tjejer i förening

Den ideella föreningen Tjejer i förening är aktiva i Rosengård och arbetar med att utveckla fritidsverksamheter för barn i hela Malmö. Föreningen utbildar och engagerar unga ledare i frågor om mänskliga rättigheter. De arbetar för att flickor ska engageras i föreningslivet och håller workshops i jämställdhet och tolerans.

Stödet till Tjejer i förening är treårigt och inleddes hösten 2018.

*”I en värld där sociala konstruktioner inskränker tjejers utrymme och hotar deras val och möjligheter att vara aktiv på sina villkor, behövs förebilder som visar vägen” Hyrije Matarova (till vänster i bild)*

# SSE Literary Agenda



Handelshögskolan i Stockholm bedriver en specialiserad och kvalificerad ekonomiutbildning med inriktning mot näringsliv och förvaltning. De studenter som utexamineras har en mycket god representation bland beslutsfattare i Sverige. Programmet SSE Literary Agenda har som syfte att påverka dessa framtida ledare att bli mer empatiska och bredda deras perspektiv genom att läsa skönlitteratur.

175 studenter går programmet där böcker diskuteras i bokcirkel och där de även erbjuds föreläsningar av författare.

Bokcirkelarna läser: Ännu ett liv av Theodor Kallifatides, Den ovillige fundamentalisten av Mohsin Hamid, En storm kom från paradiset av Johannes Anyuru och vårterminen inleds med Vi kom över havet av Julie Otsuka. På bilden besöker Theodor Kallifatides Handelshögskolan.

Stödet till SSE Literary Agenda är treårigt och inleddes 2018.

# Prix Voltaire



Prix Voltaire är ett pris som försvarar yttrandefriheten och uppmärksammar utsatta författare och förläggare som tystas och förtrycks.

International Publishers Association (IPA) är världens största federation av förlagsföreningar och representerar tusentals enskilda utgivare runt om i världen. IPA främjar och försvarar upphovsrätten, friheten att publicera som en grundläggande aspekt av den mänskliga rätten till yttrandefrihet samt verkar för främjande av läskunnighet och läsning.

2018 tilldelades Prix Voltaire den Hong Kong-baserade svenska utgivaren Gui Minhui. Minhui fördes bort i oktober 2015 då han visades i Thailand och sitter sedan dess frihetsberövad i Kina.

Stiftelsen Natur & Kultur ger ett årligt stöd till Prix Voltaire fram till och med 2021.





Vårt mål är att vara transparenta och tydligt kommunicera stiftelseverksamheten. Under 2018 producerade vi fyra helsidesannonser för Natur & Kulturs kataloger, som även kan publiceras i andra sammanhang. Vi gjorde även en liten folder som beskriver verksamheten mer kortfattat och mer aktuellt än den tidigare skriften En oberoende kraft. Den lilla foldern kommer att uppdateras årligen.

Stiftelseverksamheten kommuniceras på nok.se, pressmeddelanden via MyNewsdesk och i Natur & Kulturs sociala medier.



**Grundläggande demokratiarbete har ett pris.**  
(Det är visdom delar ut det.)

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.




**Demokratin kräver upplyst debatt.**  
Natur & Kultur stödjer dem som sprider ljuset.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.




**Vad gör man med elever som vill programmera på sommaren?**  
Ser till att de badar ordentligt.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.




**Har du lyssnat till förortens poeter?**  
Natur & Kultur hjälper dig höra.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.

Natur & Kultur stöder dem som bidrar till en starkare demokrati i till exempel skolor, föreningar, arbetsplatser och i andra sammanhang. Det kan vara genom att sprida kunskap om demokratiska värderingar, genom att organisera utbildningsprogram eller genom att stötta demokratiska organisationer.





## **En oberoende kraft**

Förlaget Natur & Kultur är en stiftelse som utan ägare kan agera självständigt och långsiktigt. Vårt mål är att genom stöd, inspiration, utbildning och bildning verka för tolerans, humanism och demokrati.

[nok.se](http://nok.se)

[stiftelsen@nok.se](mailto:stiftelsen@nok.se)

08-453 86 00